

Nacrt

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima

IZVJEŠĆE O PROVEDBI
OPERATIVNOG PLANA ZA SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA
ZA 2008. GODINU

Zagreb, 2009.

1. UVOD

Sukladno Odluci o osnivanju Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima obveza je Odbora o svom radu te provedbi nacionalnih dokumenata vezanih uz aktivnosti suzbijanja trgovanja ljudima izvješćivati Vladu Republike Hrvatske.

Završetak 2008. godine predstavlja kraj provedbe četvrtog operativnog plana koji je donesen temeljem Nacionalnog programa za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine. Operativni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu nastavak je sveobuhvatne nadogradnje već postojećeg sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj i to kroz sva značajna područja:

- zakonodavni okvir,
- identifikaciju žrtve, otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima,
- pomoć i zaštitu žrtava,
- prevenciju,
- obrazovanje ciljanih skupina,
- međunarodnu suradnju i
- koordinaciju aktivnosti.

Vlada Republike Hrvatske i Nacionalni odbor za suzbijanje trgovanja ljudima su tijekom 2008. godine na području suzbijanja trgovanja ljudima poduzeli brojne aktivnosti.

Istekom razdoblja primjene Operativnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu sva su tijela zadužena za provedbu aktivnosti u potpunosti sudjelovala u njegovu ostvarenju.

U nastavku teksta slijedi izvješće o provedbi Operativnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

Programski cilj:

Unaprijediti propise u svrhu učinkovitije zaštite žrtve te otkrivanja, procesuiranja i odgovarajućeg sankcioniranja počinitelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem ljudima.

Sukladno mjerama i aktivnostima zacrtanim Operativnim planom u svrhu postizanja navedenog programskog cilja, tijekom 2008. godine provedene su brojne aktivnosti s ciljem unapređenja zakonodavnog okvira vezanog uz suzbijanje trgovanja ljudima.

Zakon o strancima:

Zakon o strancima (Narodne novine broj 79/07) stupio je na snagu 1. siječnja 2008. godine. Ovaj zakon u potpunosti je usklađen sa standardima Europske unije na ovom području te između ostalog uređuje ostvarivanje prava privremenog boravka žrtava trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj te uvjete za stjecanje statusa žrtve trgovanja ljudima. Sve odredbe vezane uz žrtve trgovanja ljudima aktivno se primjenjuju.

Kao podzakonski akti navedenog Zakona, od ožujka 2008. godine na snazi su odredbe Pravilnika o statusu i radu stranaca (Narodne novine 36/08) i Pravilnika o putnim ispravama za strance, vizama te o načinu postupanja prema strancima (Narodne novine 36/08, 42/08) koji sadrže odredbe o žrtvama trgovanja ljudima i njihovom statusu u Republici Hrvatskoj.

Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona:

Zakonom o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine 152/08) izvršeno je usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije. Također, u članku 175. (Trgovanje ljudima i ropstvo) dodatno je inkriminirano nezakonito usvajanje djece te počinjenje ovog kaznenog djela od strane službene osobe.

Prijedlog navedenih izmjena proizašao je kao rezultat provedbe projekta iz programa CARDS 2004. pod nazivom „Borba protiv trgovanja ljudima“ koji je uspješno okončan 30. lipnja 2008. godine.

Zakon o kaznenom postupku:

Novim Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine 152/08) pojačana je pažnja posvećena zaštiti žrtava kao svjedoka u kaznenom postupku te sprječavanju njihove naknadne viktimizacije.

Protokol za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima:

Radna skupina predstavnika resornih tijela nadležnih za identifikaciju i pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, te organizacija civilnog društva zadužena za skrb o žrtvama, izradila je prijedlog novog, sveobuhvatnog Protokola za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima. Navedeni Protokol usvojen je Zaključkom Vlade Republike Hrvatske 14. studenog 2008. godine.

3. IDENTIFIKACIJA ŽRTAVA, OTKRIVANJE, PROCESUIRANJE I SANKCIONIRANJE POČINITELJA KAZNENOG DJELA TRGOVANJA LJUDIMA

Programski ciljevi:

- 1. Unaprijediti i poboljšati postupke identifikacije žrtava trgovanja ljudima;**
- 2. Unaprijediti i poboljšati postupke otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja počinitelja kaznenih djela u svezi s trgovanjem ljudima;**
- 3. Razvijati međusobnu suradnju tijela nadležnih za otkrivanje, procesuiranje i sankcioniranje počinitelja kaznenog djela u svezi s trgovanjem ljudima;**
- 4. Razvijati međunarodnu suradnju na području otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja kaznenog djela u svezi s trgovanjem ljudima.**

U svrhu ispunjavanja navedenih programskih ciljeva zacrtanih Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu, a koji se odnose na unapređivanje i poboljšanje postupaka identifikacije žrtava trgovanja ljudima te kaznenog progona počinitelja kaznenih djela u svezi s trgovanjem ljudima, tijekom 2008. godine ističu se niže navedene aktivnosti nadležnih državnih tijela:

Ministarstvo unutarnjih poslova:

Od početka uspostave nacionalnog referalnog sustava, od 2002. godine do prosinca 2008. godine, identificirano je ukupno 76 žrtava trgovanja ljudima. Tijekom 2008. godine identificirano je njih sedam: četiri žrtve su državljani Republike Hrvatske, dvije državljani Bosne i Hercegovine te 1 državljanka Srbije.

Svim identificiranim žrtvama je putem organizacija civilnog društva i sustava socijalne skrbi pružen cjelokupni program pomoći i zaštite što uključuje siguran smještaj, pravnu, medicinsku i psihološku pomoć, socijalnu potporu, reguliranje statusa privremenog boravka te organiziranje sigurnog povratka u zemlju porijekla.

Tijekom 2008. godine Ministarstvo unutarnjih poslova je otkrilo i nadležnom državnom odvjetništvu prijavilo 9 kaznenih djela „Trgovanje ljudima i ropstvo“. Treba naglasiti da je Ministarstvo u svezi sa spomenutim slučajevima trgovanja ljudima u 2008. godini otkrilo i prijavilo nadležnim državnim odvjetništvima 15 počinitelja ovog djela, kao i s trgovanjem ljudima drugih povezanih kaznenih djela, te je 13 počinitelja uhićeno i privedeno nadležnim pravosudnim tijelima.

U nastavku slijedi detaljan prikaz broja otkrivenih i prijavljenih slučajeva u svezi s trgovanjem ljudima evidentiranih tijekom 2008. godine:

1. policijski službenici Policijske uprave zadarske su dana 26. lipnja 2008. godine identificirali jednu žrtvu trgovanja ljudima: ženska osoba, državljanka Republike Srbije, rođena 1979. godine, bez školske spreme i zanimanja. Tijekom postupka identifikacije, navedena žrtva trgovanja ljudima izjavila je da je od travnja 2006. do lipnja 2008. godine bila radno izrabljivana u Beču (prosjačenje) u Republici Austriji od strane jednog državljanina Republike Srbije i Republike Austrije.

U svezi s navedenim, djelatnici Policijske uprave zadarske podnijeli su Općinskom državnom odvjetništvu u Zadru kaznenu prijavu protiv državljanina Republike Srbije zbog počinjenog kaznenog djela iz članka 175. stavka 1. Kaznenog zakona.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem su sudjelovale nevladine organizacije „OIP“ iz Splita dok su djelatnici granične policije osigurali siguran povratak žrtve u Republiku Srbiju gdje se vratila prema vlastitom zahtjevu i gdje su je dočekali predstavnici nevladine udruge „Atina“ iz Srbije.

2. policijski službenici Policijske uprave istarske su dana 18. srpnja 2008. godine identificirali jednu žrtvu trgovanja ljudima: muška osoba, državljanin Bosne i Hercegovine, rođen 1986. godine, SSS, po zanimanju strojarski tehničar. Tijekom postupka identifikacije, navedena žrtva trgovanja ljudima je izjavila da je od prosinca 2007. do srpnja 2008. godine bila radno izrabljivana na širem području grada Poreča od strane jednog državljanina Republike Makedonije, stranca sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj.

U svezi s navedenim, djelatnici Policijske uprave istarske podnijeli su Općinskom državnom odvjetništvu u Pazinu kaznenu prijavu protiv državljanina Republike Makedonije zbog dva počinjena kaznena djela iz članka 175. stavka 1. Kaznenog zakona.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem je sudjelovao Hrvatski crveni križ.

3. policijski službenici Policijske uprave sisačko-moslavačke 04. kolovoza 2008. godine identificirali su jednu žrtvu trgovanja ljudima: muška osoba, državljanin Republike Hrvatske, rođen 1972. godine, NSS, djelatnik, (djelomično oduzeta poslovna sposobnost). Tijekom postupka identifikacije navedena žrtva trgovanja ljudima je izjavila da je od travnja 2008. do početka kolovoza 2008. godine bila radno izrabljivana na području grada Novske od strane jednog državljanina Republike Hrvatske.

U svezi s navedenim, djelatnici Policijske uprave sisačko-moslavačke podnijeli su Općinskom državnom odvjetništvu u Kutini kaznenu prijavu protiv državljanina Republike Hrvatske zbog počinjenog kaznenog djela iz članka 175. stavka 1. Kaznenog zakona.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem je sudjelovao Hrvatski crveni križ.

4. policijski službenici Policijske uprave ličko-senjske dana 26. kolovoza 2008. godine identificirali su jednu žrtvu trgovanja ljudima: muška osoba, državljanin Bosne i Hercegovine, rođen 1968. godine, NSS, djelatnik. Tijekom postupka identifikacije izjavio je da je od travnja 2008. do kraja kolovoza 2008. godine bio radno izrabljiv na području Udbine od strane dvojice državljanina Republike Hrvatske.

U svezi s navedenim, djelatnici Policijske uprave ličko-senjske podnijeli su Općinskom državnom odvjetništvu u Gospiću kaznenu prijavu protiv dvojice državljanina Republike Hrvatske zbog dva počinjena kaznena djela iz članka 175. stavka 1. Kaznenog zakona.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem je sudjelovao Hrvatski crveni križ.

5. policijski službenici Policijske uprave međimurske 24. rujna 2008. godine identificirali su jednu žrtvu trgovanja ljudima: ženska osoba, državljanka Republike Hrvatske, rođena 17. 02. 1988. godine, NSS, domaćica. Tijekom postupka identifikacije navedena žrtva trgovanja ljudima izjavila je da je od lipnja 2008. do kraja srpnja 2008. godine bila seksualno iskorištavana na području Italije.

U svezi s navedenim, djelatnici Policijske uprave međimurske podnijeli su Općinskom državnom odvjetništvu u Čakovcu kaznenu prijavu protiv 4 državljanina Republike Hrvatske i Italije zbog počinjenog kaznenog djela iz članka 175. stavka 1. Kaznenog zakona.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem je sudjelovao Hrvatski crveni križ.

6. policijski službenici Policijske uprave zagrebačke su dana 20. studenog 2008. godine identificirali jednu žrtvu trgovanja ljudima: ženska osoba, državljanka Republike Hrvatske, rođena 1986. godine, NSS, djelatnica. Tijekom postupka identifikacije navedena žrtva trgovanja ljudima izjavila je da je od kraja listopada 2007. godine bila seksualno iskorištavana na području više gradova u Španjolskoj od strane dvoje državljanina Republike Hrvatske i jednog državljanina Bosne i Hercegovine.

U svezi s navedenim, djelatnici Policijske uprave zagrebačke podnijeli su Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu kaznenu prijavu protiv navedenih osoba zbog počinjenog kaznenog djela iz članka 175. stavka 1. Kaznenog zakona za koje je progon preuzeo USKOK.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem je sudjelovao Hrvatski crveni križ.

7. policijski službenici Policijske uprave zagrebačke 11. prosinca 2008. godine identificirali su jednu žrtvu trgovanja ljudima: ženska osoba, državljanka Republike Hrvatske, rođena 1978. godine, NSS, bez zaposlenja i zanimanja, udana. Tijekom postupka identifikacije navedena žrtva trgovanja ljudima izjavila je da je tijekom rujna 2008. godine bila stavljena u dužničko ropstvo te da je bila seksualno iskorištavana na području Zagreba od strane dvoje državljanina Republike Hrvatske.

U svezi s navedenim, počinitelji su, nakon što su prvotno prijavljeni za organiziranu prostituciju, temeljem obavijesti Ravnateljstva policije dana 12. siječnja 2009. godine na glavnoj raspravi u kaznom postupku pred Općinskim sudom u Zagrebu optuženi za kazneno djelo „trgovanje ljudima i ropstvo“ opisano u članku 175. stavka 1. Kaznenog zakona te se trenutno nalaze u pritvoru.

Identificirana žrtva trgovanja ljudima uključena je u program pružanja pomoći i zaštite u kojem je sudjelovao Hrvatski crveni križ.

Iz svega navedenog proizlaze zbirni podatci za 2008. godinu:

- 7 žrtava trgovanja ljudima (4 iz RH, 2 iz Bosne i Hercegovine, 1 iz Srbije), od toga su 3 osobe muškog spola i 4 osobe ženskog spola;
- 9 otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela «Trgovanje ljudima i ropstvo»;
- 15 otkrivenih i prijavljenih počinitelja kaznenog djela «Trgovanje ljudima i ropstvo»;
- 13 uhićenih i privedenih počinitelja kaznenog djela «Trgovanje ljudima i ropstvo».

U cilju ostvarenja mjere određene Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu pod nazivom „Provedba projekta protiv trgovanja ljudima i nasilja osnovanog na rodu i spolu među tražiteljima azila i azilantima“, a u suradnji s predstavnicima Hrvatskog crvenog križa, u Prihvatilištu za tražitelje azila u Kutini s tražiteljima azila obavljeno je 6 individualnih razgovora na temu prevencije trgovanja ljudima. Tražiteljima azila su prikazani namjensko-dokumentarni i igrani filmovi na temu trgovanja ljudima (Lilya Forever, MTV Exit itd.) te su nakon prikazivanja održane rasprave i podijeljeni informativni materijali u svezi s ovom problematikom.

U cilju ostvarenja mjere određene Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu pod nazivom „Usavršavanje primjene proaktivnih metoda otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela trgovanja ljudima“ te identifikacije žrtava u okviru twining-sastavnice projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“, Ministarstvo unutarnjih poslova je u suradnji s policijskim i pravosudnim stručnjacima Republike Austrije i Savezne Republike Njemačke tijekom 2008. godine sudjelovalo u provedbi svih zacrtanih aktivnosti u ovom projektu. Treba naglasiti da su austrijski i njemački stručnjaci od mjeseca siječnja do mjeseca lipnja 2008. godine izvršili procjenu zatečenog stanja, odnosno utvrdili u kojoj mjeri je usklađeno i primijenjeno hrvatsko zakonodavstvo i praksa sa standardima Europske unije u odnosu na problematiku suzbijanja trgovanja ljudima. S tim u svezi izradili su Izvješće s preporukama. Pritom, treba istaknuti da je savjetnik za policiju u ovom projektu radno boravio u Upravi kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova u trajanju od 45 dana, te da su u okviru projekta održani i radni susreti, odnosno tzv. pilot-vježbe u Policijskoj upravi primorsko-goranskoj (veljača 2008.), Ravnateljstvu policije (ožujak 2008.), Policijskoj akademiji Ministarstva unutarnjih poslova (travanj 2008.), Policijskoj upravi vukovarsko-srijemskoj (travanj i lipanj 2008.) kao i više radnih susreta s nadležnim rukovoditeljima i policijskim službenicima iz različitih ustrojstvenih jedinica u sjedištu Ministarstva unutarnjih poslova, a sve u cilju usavršavanja primjene proaktivnih metoda otkrivanja i procesuiranja kaznenih djela trgovanja ljudima te identifikacije žrtava.

U cilju ostvarenja mjere određene Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu pod nazivom „Osnaživanje suradnje s organizacijama civilnog društva u vezi s aktivnostima na području suzbijanja trgovanja ljudima“, Ministarstvo unutarnjih poslova RH je tijekom 2008. godine nastavilo značajnu suradnju s organizacijama civilnog društva koje djelotvorno rade na SOS telefonu (Centar za žene žrtve rata, „OIP - Organizacija za integritet i prosperitet Split“ te „Udruga žena Vukovar“). Treba napomenuti da su predstavnice tih nevladinih organizacija u direktnom 24-satnom telefonskom kontaktu s policijskim službenikom Ministarstva unutarnjih poslova RH nadležnim za rješavanje problematike u svezi sa suzbijanjem trgovanja ljudima. Tijekom 2008. godine Ministarstvo unutarnjih poslova RH je temeljem dostavljenih saznanja putem SOS linije postupalo prema

21 zaprimljenoj dojadi što nije rezultiralo otkrivanjem kaznenih djela u svezi s trgovanjem ljudima, ali je rezultiralo otkrivanjem prekršaja iz područja javnog reda i mira.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske:

U svrhu identifikacije žrtava te otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavilo je i tijekom 2008. godine neprekidno pratiti tijek kaznenih postupaka u slučajevima u kojima je od strane Ministarstva unutarnjih poslova dostavljen podatak da je riječ o identificiranoj žrtvi trgovanja ljudima. Praćenje tijeka kaznenog postupka vrši se bez obzira je li u konkretnom slučaju kaznena prijava podnesena zbog osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela trgovanja ljudima i ropstva iz članka 175. Kaznenog zakona ili nekog drugog s time povezanog kaznenog djela.

Predstavnik Državnog odvjetništva Republike Hrvatske redovito obavještava nacionalnog koordinatara za suzbijanje trgovanja ljudima o statističkim podatcima vezanim za kazneni progon počinitelja kaznenih djela u svezi s trgovanjem ljudima.

Tijekom 2008. godine doneseno je osam presuda.

Treba naglasiti i činjenicu da je nastavljena pojačana suradnja Državnog odvjetništva Republike Hrvatske s Ministarstvom unutarnjih poslova u radu na konkretnim predmetima u svezi s trgovanjem ljudima. Poboljšana suradnja očituje se kroz neposrednu suradnju policijskih službenika koji se bave suzbijanjem kaznenih djela u svezi s trgovanjem ljudima sa zamjenicima državnih odvjetnika koji su radili na određenim predmetima.

Ured za ljudska prava:

Sukladno svojim obvezama, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske vodi objedinjenu evidenciju žrtava trgovanja ljudima po dobi, spolu, zemlji porijekla i ostalim bitnim podatcima. Ujedno, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Državnim odvjetništvom, prati evidencije postupaka protiv počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima.

Nadalje, u svrhu podizanja učinkovitosti sustava identifikacije žrtava te otkrivanja, procesuiranja i sankcioniranja počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima, Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske nastavio je i tijekom 2008. godine suradnju s nevladinim udrugama koje djelotvorno vode besplatni SOS telefon. Troškove telefonskih impulsa i troškove promjena vremenskog usmjeravanja na tri udruge i tijekom 2008. godine podmirivao je Ured.

BROJ IDENTIFICIRANIH ŽRTAVA TRGOVANJA LJUDIMA

	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	UKUPNO
državljeni Republike Hrvatske	2	2	6	3	3	9	4	29[♦]
državljeni Bosne i Hercegovine	0	1	2	1	1	2	2	9
državljeni Bugarske				1	3			4
državljeni Kameruna	0	1	0					1
državljeni Maroka	0	0	1					1
državljeni Moldove	3	1	2			1		7
državljeni Rumunjske	0	0	3	1	1			5
državljeni Ruske Federacije	0	1	0					1
državljeni Slovačke	0	1	0					1
državljeni Srbije (i Crne Gore)	0	1	3		1 [♦]	3	1	9
državljeni Ukrajine	2	0	2		3			7
državljeni Albanije					1			1
bez državljanstva	1	0	0					1
UKUPNO	8	8	19	6	13	15	7	76

♦ Veliki dio žrtava državljana RH su žrtve tzv. unutarnjeg traffickinga

♦ U trenutku identifikacije žrtve naziv države je bio Srbija i Crna Gora

Organizacije civilnog društva:

Organizacije civilnog društva nastavile su djelotvorno raditi na besplatnoj telefonskoj SOS liniji za suzbijanje trgovanja ljudima 0800 7799 SOS. Tijekom 2008. godine zaprimljeno je ukupno 2 234 poziva. Od navedenog broja zaprimljeno je 18 konkretnih prijava slučajeva trgovanja ljudima koje su proslijeđene Ministarstvu unutarnjih poslova na provjeru.

U okviru aktivnosti u mobilnom timu s četiri žene, žrtve trgovanja ljudima identificirane od strane policije, obavljen je početni razgovor u svrhu procjene njihovih potreba. Od njih četiri, dvije su prihvatile program podrške i izrađeni su individualni planovi dok su dvije takvu podršku odbile.

U sve aktivnosti, koje se odnose kako na uspostavu sustava suzbijanja trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj tako i na njegovu primjenu u praksi, uključene su i organizacije civilnog društva.

4. POMOĆ I ZAŠTITA ŽRTAVA

Programski ciljevi:

- 1. Primjenom sveobuhvatnog pristupa žrtvi trgovanja ljudima i sličnih kaznenih djela osigurati pomoć, zaštitu i sigurnost;**
- 2. Omogućiti oporavak, povratak, integraciju, odnosno reintegraciju, žrtava trgovanja ljudima;**
- 3. Osigurati zaštitu tajnosti osobnih podataka žrtava trgovanja ljudima;**
- 4. Poboljšati oblike zaštite i pomoći hrvatskim državljanima identificiranim kao žrtve trgovanja ljudima**

S ciljem identifikacije te pružanja pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, tijekom 2008. godine poduzete su brojne aktivnosti u svrhu poboljšanja rada cjelovitog sustava. U provedbi navedenih aktivnosti sudjelovala su sva nadležna tijela državne uprave uz partnerski odnos i blisku suradnju s organizacijama civilnog društva.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi:

Ministarstvo je i tijekom 2008. godine osiguralo neprekidan rad oba službena skloništa za žrtve trgovanja ljudima te nastavilo financirati njihovo djelovanje.

Tijekom rada s identificiranim žrtvama trgovanja ljudima, Ministarstvo je financijski podržalo alternativne oblike smještaja onih žrtava koje su se vratile u Republiku Hrvatsku, a nisu se mogle ili željele vratiti u svoju obitelj. Alternativni smještaj organizira se prema potrebama svake pojedine žrtve, sukladno odredbama propisa iz sustava socijalne skrbi. Alternativni smještaj financira se iz redovitih sredstava osiguranih za rad Ministarstva.

Kao i prijašnjih godina Ministarstvo je skrbrilo i o zdravstvenoj zaštiti žrtava identificiranih tijekom 2008. godine.

Nadalje, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo unutarnjih poslova i organizacije civilnog društva (OIP Split i Hrvatski crveni križ) sklopili su 27. lipnja 2008. godine Sporazum o suradnji čija je svrha uređenje međusobne suradnje vezane uz pružanje pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima smještenim u sklonište.

Također, dana 18. lipnja 2008. godine usvojen je dokument Standardne operativne procedure kojim su razrađena prava i obveze pojedinih nositelja u svrhu pružanja pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi osiguralo je pasivno i aktivno dežurstvo dvadeset i jednog županijskog koordinатора za žrtve trgovanja djecom čija je obveza provedba i usklađenost aktivnosti iz nadležnosti socijalne skrbi u svakom pojedinom slučaju trgovanja djecom na području svake županije.

U okviru pružanja pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima, tijekom 2008. godine provodili su se individualizirani programi podrške prilagođeni posebnim potrebama žrtve. Kroz individualni tretman svake pojedine žrtve osigurala im se sva potrebna psihosocijalna, pravna i zdravstvena pomoć.

Individualni program pomoći i zaštite izrađuje organizacija civilnog društva u suradnji s nadležnim centrom za socijalnu skrb.

Ured za ljudska prava:

Ured za ljudska prava je, kroz rad Nacionalnog odbora te posebice kroz sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, uključen u cjelokupni program pomoći i zaštite svake pojedine žrtve trgovanja ljudima. Nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima, kao voditelj Operativnog tima, uključen je i u rješavanje konkretnih problema koji se javljaju u svakom pojedinom novoidentificiranom slučaju trgovanja ljudima te u suradnji s nadležnim tijelima, odnosno drugim članovima Operativnog tima, razmatra mogućnosti daljnjih postupanja prema svakoj žrtvi pojedinačno. Upravo kroz rad nacionalnog koordinatora i Operativnog tima u svim slučajevima trgovanja ljudima identificiranim tijekom 2008. godine usklađen je rad svih sudionika uključenih u program pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima.

U okviru natječaja za prijavu projekata udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2008. godinu na položaju Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, od ukupno dvanaest prioriternih područja dva su se odnosila na suzbijanje trgovanja ljudima: 1) projekti obrazovanja ciljanih skupina o trgovanju ljudima; 2) programi zaštite žrtava trgovanja ljudima. Unutar navedenih prioriternih područja financirano je ukupno 7 projekata s ukupnim iznosom od 270.000,00 kn, te 3 programa s ukupnim iznosom od 120.000,00 kn.

Zaključno, unutar natječaja ukupno je za suzbijanje trgovanja ljudima utrošeno 390.000,00 kuna.

Ministarstvo unutarnjih poslova:

U svrhu ispunjavanja programskog cilja zacrtanog Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu, a koji se odnosi na pružanje i osiguranje pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima na osnovu primjene sveobuhvatnog pristupa, treba istaknuti da je predstavnik Ministarstva unutarnjih poslova, kao član Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima Vlade Republike Hrvatske, tijekom 2008. godine aktivno sudjelovao, zajedno s policijskim službenicima određenim u policijskim upravama za praćenje i suzbijanje problematike trgovanja ljudima, u svakom pojedinom slučaju identifikacije žrtava trgovanja ljudima te pružanja pomoći i zaštite žrtvama ovih kaznenih djela. Naime, u svim slučajevima identifikacije žrtava trgovanja ljudima, Ministarstvo unutarnjih poslova se odmah založilo za pomoć organizacija civilnog društva te Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi kako bi se žrtvama osigurala sva potrebna pomoć i zaštita. Stoga su predstavnici organizacija civilnog društva te predstavnici Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi u direktnom 24-satnom telefonskom kontaktu s predstavnikom Ministarstva unutarnjih poslova nadležnim za rješavanje problematike u svezi s trgovanjem ljudima. Tijekom 2008. godine nije bilo potrebe osiguravanja prevoditelja za govorni jezik žrtve s obzirom da su sve žrtve poznavale hrvatski jezik i pismo. Osim navedenog, policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova su tijekom 2008. godine održavali redovite radne susrete s predstavnicima Misije IOM-a iz Republike Hrvatske, Hrvatskim crvenim križem te predstavnicima drugih nevladinih organizacija u cilju poticanja individualiziranih programa pomoći i zaštite identificiranim žrtvama trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj.

U svrhu ispunjavanja programskog cilja zacrtanog Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu, a koji se odnosi na osiguravanje sigurnog povratka žrtava trgovanja ljudima u zemlju porijekla, Ministarstvo unutarnjih poslova je tijekom srpnja i kolovoza 2008. godine organiziralo siguran povratak za tri žrtve u njihovu matičnu zemlju.

Siguran povratak žrtva trgovanja ljudima u matične zemlje proveden je uz pratnju policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova.

Također, početkom 2008. godine osiguran je boravak stranoj državljanki za koju je potaknut program pružanja pomoći i zaštite u studenom 2007. godine pod sumnjom da se radi o žrtvi trgovanja ljudima. Iako je poduzetim policijskim izvidima utvrđeno da se ne radi o žrtvi trgovanja, već o nezakonitom migrantu, iz humanitarnih razloga (visok stupanj trudnoće) osobi je dozvoljen boravak u Republici Hrvatskoj do osiguravanja uvjeta za povratak kojeg je organiziralo Ministarstvo unutarnjih poslova.

Nadalje, na sjednici Vlade Republike Hrvatske dana 14. studenog 2008. godine donesen je Protokol za identifikaciju, pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima koji, pored ostalog, određuje ulogu Ministarstva unutarnjih poslova u nacionalnom referalnom sustavu suzbijanja trgovanja ljudima, a koja je u okvirima identifikacije i povratka u zemlju porijekla.

Organizacije civilnog društva:

Sukladno propisanim mjerama iz sustava suzbijanja trgovanja ljudima, organizacije civilnog društva nadležne su i za pružanje neposredne pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima. Sudjelovanjem u radu mobilnih timova, sudjelovale su u pružanju neposredne pomoći prilikom prvobitnog zbrinjavanja novoidentificiranih žrtava.

U nacionalnom skloništu za žrtve trgovanja ljudima u 2008. godini bile su smještene četiri žrtve (tri su identificirane u 2008., a jedna u 2007. godini). Ostale tri žrtve identificirane u 2008. godini živjele su sa svojim obiteljima, no pruženi su im drugi oblici pomoći (humanitarna, medicinska, pravna i psihološka pomoć).

Osim osiguravanja smještaja i prehrane, higijenskih potrepština i ostalih osobnih potreba, najčešći oblici potrebne pomoći bili su liječnički pregledi: prvenstveno opći pregled zdravstvenog stanja i ginekološki pregledi, testiranja na spolno prenosive i druge bolesti te pregled psihijatra i psihologa. Djelatnici Hrvatskog crvenog križa pružali su psihosocijalnu potporu korisnicima tijekom cjelokupnog boravka u skloništu te im prema potrebi osigurali humanitarnu pomoć.

Za vrijeme boravka žrtve u skloništu, osiguran je 24-satni nadzor, vozilo za potrebe prijevoza na medicinski, psihološki i psihijatrijski pregled te prijevoz na sud.

5. PREVENCIJA

Programski ciljevi:

1. **Identificirati uzroke i posljedice trgovanja ljudima i sustavno ih istražiti;**
2. **Provesti istraživanje o uzrocima i posljedicama pojave trgovanja ljudima;**
3. **Stvoriti ekonomske i socijalne uvjete za sprječavanje trgovanja ljudima u Republici Hrvatskoj;**
4. **Sustavno pratiti potencijalno ugrožene skupine;**
5. **Obavještavati društvenu zajednicu i podizati svijest javnosti o pojavi trgovanja ljudima i njenim posljedicama.**

Operativni plan za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu posebnu je pozornost usmjerio na provedbu brojnih preventivnih aktivnosti s ciljem uspješnog suzbijanja trgovanja ljudima. Navedene aktivnosti provodila su u okviru svojih nadležnosti područna tijela državne uprave, organizacije civilnog društva te međunarodne organizacije.

Ured za ljudska prava:

Ured za ljudska prava, uz provođenje vlastitih aktivnosti usmjerenih na suzbijanje trgovanja ljudima, posebice djecom, surađivao je sa svim nadležnim tijelima te s organizacijama civilnog društva u provedbi njihovih preventivnih aktivnosti. U lipnju 2008. godine Ured za ljudska prava je, u sklopu provedbe projekta programa CARDS 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“, proveo javnu kampanju u svrhu podizanja javne svijesti o problemu trgovanja, a naročito usmjerenu na potencijalne korisnike usluga žrtava trgovanja ljudima. Unutar kampanje snimljen je televizijski spot te su izrađeni plakati koji su bili postavljeni u tramvajima u gradu Zagrebu.

Nadalje, tijekom 2008. godine predstavnici Ureda, a poglavito nacionalni koordinator za suzbijanje trgovanja ljudima, sudjelovali su u brojnim televizijskim i radijskim emisijama na temu suzbijanja trgovanja ljudima. Uspostavljena je dobra suradnja s tiskanim medijima koji su, surađujući s Uredom, objavili brojne članke na navedenu temu.

Isto tako, Ured za ljudska prava organizirao je brojne obrazovne radionice za djelatnike vojne policije, instruktore za obuku pripadnika hrvatskih oružanih snaga koji odlaze u mirovne misije Ujedinjenih naroda, djelatnike obiteljskih centara i turističke djelatnike. Također, u sklopu jednogodišnjeg predsjedanja MARRI inicijativom, Ured za ljudska prava organizirao je okrugli stol na temu povratka u domovinu i ponovnog uključenja u zajednicu žrtava trgovanja ljudima.

Ured za ljudska prava je povodom obilježavanja 18. listopada (Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima) organizirao javno događanje na Cvjetnom trgu u Zagrebu. Tijekom navedene priredbe organizacije civilnog društva i međunarodne organizacije u Republici Hrvatskoj predstavile su svoje projekte i aktivnosti na području suzbijanja trgovanja ljudima. Navedenim događanjima nazočila je i predsjednica Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, predsjednica Vlade Republike Hrvatske gđa Jadranka Kosor.

Ministarstvo unutarnjih poslova:

U cilju podizanja svijesti javnosti o pojavi trgovanja ljudima i njenim posljedicama, Ministarstvo unutarnjih poslova je neprekidno tijekom 2008. godine učinilo dostupnim plakate, letke i brošure o suzbijanju trgovanja ljudima, izloživši ih na vidnim mjestima na svim graničnim prijelazima u Republici Hrvatskoj, kao i po uredima ustrojstvenih jedinica u svim policijskim upravama koje se bave problematikom stranaca, suzbijanjem nezakonitih migracija te organiziranog kriminaliteta. Spomenuti preventivni materijali, izrađeni u okviru nacionalne strategije suzbijanja trgovanja ljudima, izloženi su na svim cestovnim, zračnim i pomorskim graničnim prijelazima, a namijenjeni su i za dijeljenje građanima.

S ciljem stalnog osvješćivanja javnosti o problematici trgovanja ljudima, predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova odazvali su se stalno tijekom 2008. godine na sudjelovanje u više organiziranih okruglih stolova, tribina, televizijskih i radioprograma u kojima se obrađivala tema prevencije kriminaliteta trgovanja ljudima. Predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova redovito sudjeluju na brojnim tribinama i raspravama organiziranim od strane organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija:

Tijekom 2008. godine, Uprava za konzularne poslove Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija organizirala je dijeljenje poučnih materijala o problemu trgovanja ljudima za sve diplomatske misije i konzularne urede Republike Hrvatske u inozemstvu.

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti:

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, u svrhu provedbe mjera i aktivnosti predviđenih Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu, potaknulo je aktivnosti i preventivne programe u okviru obiteljskih centara.

Obiteljski centar Karlovačke županije

Izrađeni su promidžbeni materijali (1600 letaka) s osnovnim podacima o trgovanju ljudima, žrtvama trgovanja ljudima i oblicima iskorištavanja žrtava koji su podijeljeni osnovnim školama na području grada Karlovca te Gimnaziji Karlovac. Na Hrvatskom radiju Karlovac emitira se emisija „Radiosavjetovanište“, s ciljem približavanja područja rada Obiteljskog centra Karlovačke županije širem slušateljstvu, a u 2008. godini tema trgovanja ljudima bila je predmet u tri radioemisije.

Obiteljski centar Primorsko-goranske županije

Na temu suzbijanja trgovanja ljudima održana su predavanja radioničkog tipa. Prvo informativno predavanje o sprječavanju trgovanja ljudima održano je 22. siječnja 2008. godine stručnim djelatnicima Doma za djecu u Lovranu gdje je 5. veljače 2008. godine održana radionica za djecu viših razreda osnovne škole te za štíćenike njihove stambene zajednice (viši razredi srednje škole). U prostorijama Osnovne škole "Pehlin" održana je obrazovna radionica na temu trgovanja ljudima za učenike osmih razreda, a radionice istog tipa su ostvarene 20. veljače 2008. u Osnovnoj školi "Zamet" i 22. veljače 2008. u Osnovnoj školi "Pećine". U ožujku se ista radionica održala i u Osnovnoj školi „Kantrida“. Nadalje, održana su predavanja na Učiteljskom studiju u Rijeci koja su sadržajno uključivala: predavanje, odnosno teorijski dio koji se odnosio na definiranje i razjašnjavanje temeljnih pojmova o trgovanju ljudima, stadijima i procesu, pravnim i kaznenim sankcijama, prevenciji

i naobrazbi s naglaskom na područje Republike Hrvatske. U nastavku je slijedio praktični dio koji se izvodio u obliku radionica, grupnog rada studenata temeljem studija slučaja, rasprava i projekcije filma «Cijena života». Na kraju predavanja studentima su podijeljene informativne brošure i plakati o prevenciji trgovanja ljudima. Predavanja su održana tijekom mjeseca svibnja u sljedećim terminima: 5. svibnja na trećoj godini Učiteljskog studija (VI. semestar), 19. svibnja na četvrtoj godini Učiteljskog studija (VIII. semestar) i 26. svibnja na prvoj godini studija Predškolski odgoj (II. semestar). Dvije radionice istog tipa održane su i djelatnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područnog ureda Rijeka u studenom i prosincu 2008. godine. Također, dvije djelatnice i jedna volonterka Obiteljskog centra su 22. i 23. veljače 2008. godine sudjelovale na izobrazbi edukatora u vezi s trgovanjem ljudima koju je organiziralo Županijsko društvo Crvenog križa Primorsko-goranske županije. Izrađeni su i promotivni informativni materijali, tj. letci (100 komada) i plakati (30 komada) koji su podijeljeni nazočnima tijekom predavanja te drugim zainteresiranim institucijama.

Obiteljski centar Vukovarsko-srijemske županije

Program Obiteljskog centra Vukovarsko-srijemske županije je bio usmjeren na ciljanu skupinu mladih, maturante srednjih škola na području Vukovarsko-srijemske županije, a obuhvaćene su četiri srednje škole u gradovima: Vinkovci, Ilok, Županja i Vukovar. Ukupan broj projektom obuhvaćenih maturanata je 260 kojima su podijeljene majice s izrađenim sloganima ili motivima s plakata na temu trgovanja ljudima, a koje će nositi na satu tjelesnog odgoja tijekom tekuće školske godine. Izvršene su sljedeće aktivnosti unutar projekta: idejno osmišljavanje i izrada jumbo-plakata; idejno osmišljavanje motiva na majici; oglašavanje jumbo-plakata u Županji u mjesecu lipnju povodom Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droge i trgovine ljudima; održavanje predavanja i podjela majica u listopadu povodom obilježavanja Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima te obavješćivanje javnosti kroz lokalne medije.

Obiteljski centar grada Zagreba

Provedeno je obrazovanje za građanstvo „Trgovanje ljudima i posljedice“ u prostorijama Obiteljskog centra grada Zagreba na kojima su sudjelovali građani i maturanti strukovnih srednjih škola grada Zagreba. Održan je ciklus od četiri predavanja: 25. rujna, 23. listopada, 20. studenog i 11. prosinca 2008. godine. Suradnici u provedbi predavanja su Ministarstvo unutarnjih poslova, Hrvatski crveni križ, udruga „Ženska soba“ i „Centar za žene žrtve rata“. Nadalje, održane su radionice za djecu (dječjih domova grada Zagreba) i mlade (studente Zagrebačkog sveučilišta) na temu „Ravnopravnost spolova i trgovina ljudima“. Održane su tri radionice za studente (listopad, studeni i prosinac) u suradnji s udrugom „Ženska soba“ i jedna radionica u okviru projekta „Uključivanje u svakodnevni život mladih nakon duljeg boravka u odgojnoj instituciji“ za djecu dječjih domova.

Obiteljski centar Krapinsko-zagorske županije

Organizirana je obrazovna radionica dana 26. lipnja 2008. godine u suradnji s Policijskom upravom Krapinsko-zagorske županije, Zavodom za javno zdravstvo i Centrom za prevenciju ovisnosti i izvanbolničko liječenje Krapinsko-zagorske županije kojom je obilježen Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droge i trgovine ljudima, a ciljana skupina bili su učenici završnih razreda srednjoškolskog obrazovanja te nezaposlene osobe prijavljene na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje. U okviru preventivnih programskih aktivnosti provedeno je tridesetak obrazovnih radionica u osnovnim i srednjim školama te prostorijama Obiteljskog centra Krapinsko-zagorske županije, s ciljem preventivnog djelovanja na ponašanje mladih i odraslih te podizanja svijesti i obaviještenosti o problemima trgovanja ljudi kao i podizanja kvalitete života općenito. Nadalje, podijeljeni su informativni letci na području županije: svim

vrćicama, osnovnim i srednjim školama te korisnicima Obiteljskog centra Krapinsko-zagorske županije. Djelatnici obiteljskog centra sudjelovali su u više radioemisija na lokalnim radiopostajama s ciljem obavješćivanja i obrazovanja društvene zajednice te podizanja svijesti javnosti o pojavi trgovanja ljudima i njezinim posljedicama.

Obiteljski centar Sisačko-moslavačke županije

Dana 3. lipnja 2008. godine u Domu kulture „Kristalna kocka vedrine“ u Sisku prikazan je igrani film „Ljilja 4 – ever“ učenicima četvrtih razreda dviju sisačkih srednjih škola. Dana 26. lipnja 2008. godine u Hotelu „Kutina“ u Kutini, Obiteljski centar Sisačko-moslavačke županije organizirao je predavanje na temu „Zaustavimo trgovanje ljudima“ na koje je pozvano šest centara za socijalnu skrb s područja županije, svi općinski sudovi, policijske postaje, općinska državna odvjetništva, domovi zdravlja, crveni križevi, Centar za žene Adela Sisak, Agencija lokalne demokracije Sisak, Zavod za javno zdravstvo, Sisačko-moslavačka županija, koordinacija za ljudska prava, SOS Dječje selo Lekenik, Dječji dom Vrbina Sisak i Prihvatilište za tražitelje azila u Kutini. Dana 26. lipnja 2008. godine u vremenu od 18.00 do 20.00 sati u najprometnijoj sisačkoj ulici u centru grada djelatnici obiteljskog centra obilježili su Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe i nelegalne prodaje droge te trgovine ljudima na način da su građanstvu predstavili poučne, promidžbeno-obrazovne letke.

Obiteljski centar Šibensko-kninske županije

Dana 16. siječnja 2008. godine održan je stručni skup „Obiteljski centar u prevenciji trgovanja ljudima“ u Gradskoj knjižnici „Juraj Šižgorić“ u Šibeniku u suradnji s gradskim timom za „Zdravi grad“ Šibenik. Također, u prostorijama Kulturnog centra Grada Vodica održan je 31. siječnja 2008. godine stručni skup „Obiteljski centar u prevenciji trgovanja ljudima“. U suradnji s Uredom za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Obiteljski centar Šibensko-kninske županije je 24. listopada 2008. godine organizirao seminar (treening) za djelatnike obiteljskih centara na temu „Kako prepoznati žrtvu trgovanja ljudima?“.

Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije

Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije je održao radionice o problemu trgovanja ljudima prilagođene za djecu s teškoćama u razvoju 29. svibnja 2008. godine u Osnovnoj školi Virovitica te predavanje „Robovi 21. stoljeća“, kao i radionicu „Donošenje odluka“ 10. prosinca 2008. godine u Srednjoj školi Pitomača. Podijeljeni su informativni materijali za učenike i roditelje (300 letaka) Osnovnoj školi Virovitica i Srednjoj školi Pitomača.

Obiteljski centar Ličko-senjske županije

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv trgovanja ljudima podijeljeni su promidžbeni materijali u Osnovnoj školi S.S. Kranjčevića i Srednjoj školi P.R. Vitezovića u Senju.

Obiteljski centar Splitsko-dalmatinske županije

Održane su obrazovne radionice za stručne radnike i roditelje u gradovima Splitsko-dalmatinske županije u organizaciji Obiteljskog centra Splitsko-dalmatinske županije i Udruge za prosperitet i integritet Split. Sudionici skupa su bili stručni radnici iz područja socijalne skrbi, obrazovanja, zdravstva te roditelji. U okviru radionica podijeljeni su poučni materijali „Prekinite lanac trgovanja ljudima“ i „Trafficking 2: istraživanje rizičnih ponašanja mladih“. Održane su i obrazovne radionice za mlade na temu „Prevencija traffickinga: kako prepoznati rizične momente“ u kojima su sudjelovali srednjoškolci. Korisnicima usluga obiteljskog centra podijeljeni su informativni materijali.

Obiteljski centar Istarske županije

Povodom održanog Stručnog vijeća stručnih suradnika Istarske županije kojeg čine svi stručni suradnici osnovnih i srednjih škola s područja županije, u Puli 2. prosinca 2008. godine Obiteljski centar Istarske županije je sudjelovao s više izlaganja od kojih je jedno bilo posvećeno upoznavanju stručnih suradnika s pojavom i ozbiljnošću fenomenologije te mogućnostima prevencije trgovanja ljudima („Rizični i zaštitni čimbenici u prevenciji trgovanja djecom“). U zaključnom dijelu posebna je pozornost posvećena ulozi škola u prevenciji trgovanja djecom.

Obiteljski centar Koprivničko-križevačke županije

Svim matičnim osnovnim školama s područja Koprivničko-križevačke županije (23 škole) upućen je dopis o važnosti provedbe preventivnog programa suzbijanja trgovanja ljudima. Uz dopise, školama su dostavljeni letci Obiteljskog centra „Trgovanje ljudima ili što učiniti kako ne bismo postali robovi u 21. stoljeću“ te nekoliko brošura Centra za žrtve rata „Prekinite lanac trgovanja ljudima“. Osim navedene aktivnosti, Obiteljski centar je pripremio predavanje (radionicu) „Zajedno protiv trgovanja ljudima i djecom“ namijenjenu učiteljima i stručnim suradnicima. U razdoblju od veljače do ožujka 2008. godine proveden je od strane stručnih radnica Obiteljskog centra ciklus od tri radionice u Osnovnoj školi Antun Nemčić Gostovinski Koprivnica. U radionicama je sudjelovalo 40 učitelja i stručnih suradnika, a cilj je bio izrada preventivnog programa suzbijanja trgovanja ljudima (djecom) za učenike svih razreda osnovne škole i njihove roditelje. U srednjim školama su postavljene plakati „Otvori oči! Čitaj između redova...“, a učenicima i stručnim radnicima podijeljene su brošure „Prekinite lanac trgovanja ljudima“ izrađene u suradnji Centra za žene žrtve rata i Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti te poučni letci pod nazivom „Trgovanje ljudima ili što učiniti da ne postanemo robovi u 21. stoljeću“ (izrađeni u Obiteljskom centru Koprivničko-križevačke županije). Obiteljski centar osmislio je i objavio na svojoj web-stranici power-point prezentaciju „Prekinimo lanac trgovanja ljudima“ s ciljem obavješćivanja javnosti i podizanja svijesti o pojavi trgovanja ljudima i njenim posljedicama, s posebnim osvrtom na žene i djecu kao potencijalno najugroženije društvene skupine. „Trgovanje ljudima – Znamo li dovoljno, događa li se nekom drugome i negdje drugdje ?!“ bila je i tema kolumne Obiteljskog centra Koprivničko-križevačke županije u tjedniku „Glas Podravine i Prigorja“ uz obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droge i trgovanja ljudima.

Obiteljski centar Dubrovačko-neretvanske županije

Podijeljeni su postojeći promotivni materijali „Prekinite lanac trgovanja ljudima“ i letci u izradi Obiteljskog centra Dubrovačko-neretvanske županije „Nije negdje, tu je!“ po osnovnim i srednjim školama te fakultetima u Dubrovniku.

Organizacije civilnog društva:

Organizacije civilnog društva također su sudjelovale u obilježavanju Europskog dana suzbijanja trgovanja ljudima te su podijelile publikacije i obrazovne materijale na temu suzbijanja trgovanja ljudima.

Isto tako, provedene su tri javne kampanje s ciljem podizanja javne svijesti o problemu trgovanja ljudima: 1) „Trgovanje ženama – hrvatska stvarnost“ koja se sastojala od tri različita oglasa objavljena u novinama „Metro express“, a činile su ih priče utemeljene na stvarnim iskustvima žena i djevojaka koje su preživjele trgovanje ljudima u svrhu prostitucije; 2) kampanja povodom Europskog nogometnog prvenstva 2008. godine koja je bila usmjerena

na potencijalne korisnike usluga žrtava trgovanja ljudima sa sloganom „Igrajte fer, ne kupujte seks“; 3) kampanja pod nazivom: „Svaki dan, svatko može biti žrtva“ koja je bila namijenjena učenicima srednjih škola u Istarskoj županiji.

Povodom Međunarodnog dana ukidanja ropstva (02. prosinac) održan je koncert za mlade u Zagrebu. Tom prilikom posjetiteljima su podijeljeni dizajnirani bedževi i letci s informacijama o trgovanju ljudima.

Na području prevencije, školovani treneri Hrvatskog crvenog križa održali su 128 radionica na kojima je o ovoj problematici obrazovano 3 472 djece i mladih u dobi od 6 do 18 godina.

Kako bi se unaprijedila kvaliteta radionica za djecu od 6 do 10 godina, Hrvatski crveni križ je razvio i podijelio niz obrazovnih materijala. U tu svrhu tiskano je i podijeljeno:

1. "Neću biti rob(a) 2", priručnik za rad s djecom od 6 do 10 godina;
2. "Mišica Milica", slikovnica za rad s djecom od 6 do 8 godina;
3. "Mišica Milica – Mišje (ne)zgode u parku", slikovnica za rad s djecom od 9 do 10 godina; te
4. "Mišica Milica – Mišje (ne)zgode u parku", edukativna igra za djecu.

6. OBRAZOVANJE

Programski cilj:

1. **Nastaviti obrazovanje ciljanih skupina o pojavi trgovanja ljudima na nacionalnoj i međunarodnoj razini (policijskih djelatnika, carinskih djelatnika, djelatnika sustava socijalne skrbi, prosvjetnih djelatnika, djelatnika u pravosuđu, diplomatskog i konzularnog osoblja, vojnih osoba i policijskih službenika koji se upućuju u međunarodne misije, organizacija civilnog društva, medija, stručnog osoblja koje skrbi o žrtvama trgovanja ljudima i pruža im pomoć i dr.).**

U svrhu ispunjavanja cilja obrazovanja određenih skupina, tijekom 2008. godine provedene su brojne aktivnosti, seminari, radionice i predavanja u okviru svih Operativnim planom predviđenih sustava.

Ministarstvo unutarnjih poslova:

U svrhu ispunjavanja programskog cilja zacrtanog Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu, a koji se odnosi na nastavak obrazovanja ciljanih skupina o trgovanju ljudima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, Ministarstvo unutarnjih poslova ostvarilo je tijekom 2008. godine mnogobrojne obrazovne sadržaje, tematski usmjerene na problematiku suzbijanja trgovanja ljudima:

Tijekom 2008. godine Ministarstvo unutarnjih poslova provelo je poučavanje za ukupno 2 372 policijska službenika:

- u organizaciji Policijske akademije provedeno je obrazovanje za 1476 policijskih službenika;

- u okviru projekta „ADA“ i projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“ koji se provodio s partnerima iz Njemačke i Austrije, organizirana su tri seminara na temu „Suzbijanje trgovanja i krijumčarenja ljudi“, a na kojima je sudjelovalo ukupno 63 polaznika;

- u okviru provedbe Specijalističkog diplomskog studija Visoke policijske škole Policijske akademije, tematska područja u svezi sa suzbijanjem trgovanja ljudima obrađena su kroz nastavni kolegij pod nazivom „Migracije i kriminalitet“ te kolegij „Metodika istraživanja organiziranog kriminaliteta“ za ukupno 42 studenata;

- u okviru provedbe tečaja granične policije provedeno je obrazovanje za 159 polaznika;

- u okviru provedbe tečaja prometne policije provedeno je obrazovanje za 135 polaznika;

- u okviru Programa obrazovanja odraslih za zanimanje policajac provedeno je obrazovanje za 1079 polaznika;

- u organizaciji Uprave kriminalističke policije te Uprave za granicu Ravnateljstva policije, a u suradnji s drugim nadležnim državnim tijelima, organizacijama civilnog društva i međunarodnim organizacijama, ukupno je provedeno obrazovanje za 897 policijskih službenika dok je projekt „Obuka policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova na području trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata“, koji je proveden u suradnji s misijom Međunarodne organizacije za migracije iz Republike Hrvatske te Vladom Velike Britanije, a uz dovršenu praktičnu obuku 27 policijskih službenika granične policije, tzv. multiplikatora, svečano okončan 28. ožujka 2008. godine. Djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova sudjelovali su u izradi edukativnih i promotivnih filmova u suradnji s Međunarodnom organizacijom za migracije pod nazivom „Nije na prodaju“ i „Jesi li žrtva trgovanja ljudima“ koji pored promocije služe i kao obrazovni materijal na Policijskoj akademiji na kolegiju

„Migracije i kriminalitet“ na diplomskom studiju kriminalistike. U sklopu navedene suradnje izdan je i priručnik za graničnu policiju. S Međunarodnom organizacijom za migracije dosljedno se primjenjuje Memorandum o suglasnosti oko zajedničkog interesa i suradnje na više područja rada, između ostalog i na suzbijanju trgovanja i krijumčarenja ljudima.

U svrhu suzbijanja seks-turizma i provođenja preporuka State Departmenta o nužnosti suzbijanja navedene pojave na dalmatinskoj obali, tijekom 2008. godine, na području policijskih uprava uz Jadransku obalu, u Splitu i Rijeci održana su četiri seminar (radionice) na temu suzbijanja trgovanja ljudima te pružanja pomoći i zaštite. Radionice su se održale za predstavnike policije, državnog odvjetništva, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te predstavnike organizacija civilnog društva pa je sudjelovalo ukupno njih 130. Na Policijskoj akademiji Ministarstva unutarnjih poslova tijekom 2008. godine održana su tri seminar (treninga) na temu suzbijanja trgovanja ljudima te pružanja pomoći i zaštite žrtvama trgovanja ljudima za djelatnike koji se bave kazneno-pravnom zaštitom djece i mladeži, a na kojima su sudjelovali i predstavnici Policijskih uprava iz Splita, Rijeke, Pule, Gospića, Zadra, Šibenika i Dubrovnika. Također, predstavnici navedenih policijskih uprava su sudjelovali u osmotjednom tečaju za djelatnike maloljetničke delinkvencije i u okviru nastavnog programa slušali tematske okosnice vezane za trgovanje ljudima.

Nadalje, s ciljem proširivanja stečenog znanja o suzbijanju trgovanja ljudima, 26 je policijskih službenika linije rada suzbijanja organiziranog kriminaliteta, koji su u policijskim upravama određeni za praćenje problematike trgovanja ljudima, tijekom 2008. godine neprekidno nastavilo s daljnjom provedbom senzibilizacije policijskih službenika u policijskim upravama na temu suzbijanja trgovanja ljudima.

Također, u okviru provedbe nacionalne strategije suzbijanja trgovanja ljudima nastavljeno je tijekom 2008. godine i obrazovanje drugih ciljanih skupina (diplomatsko-konzularnog osoblja, djelatnika sustava socijalne skrbi, liječnika, sudaca, državnih odvjetnika, predstavnika organizacija civilnog društva, predstavnika Ministarstva obrane: službenika u mirovnim misijama), pri čemu su u svojstvu predavača sudjelovali nadležni policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova.

Agencija za odgoj i obrazovanje:

Agencija za odgoj i obrazovanje je tijekom 2008. godine organizirala osam stručnih skupova s namjerom senzibiliziranja, upoznavanja i obrazovanja prosvjetnih djelatnika, odgajatelja, stručnih suradnika, učitelja i ravnatelja u vrtićima, osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima o tematici trgovanja ljudima. Dva jednodnevna stručna skupa organizirana su na temu suzbijanja trgovanja ljudima u veljači i ožujku 2008. godine dok je šest stručnih skupova bilo organizirano u suradnji s Hrvatskim crvenim križem u siječnju, veljači, ožujku, kolovozu i prosincu 2008. godine. Navedenim edukacijama bili su obuhvaćeni predstavnici svih županija.

Također, tema suzbijanja trgovanja ljudima bila je uključena i na državnom stručnom skupu za voditelje Županijskih stručnih vijeća za demokratsko građanstvo.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi:

Predstavnici Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi su zajedno s predstavnicima Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatskog crvenog križa i organizacija civilnog društva sudjelovali u radionicama i seminarima organiziranim u sklopu provedbe projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“.

Također, u sklopu provedbe navedenog projekta Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi organiziralo je četiri regionalna trening-seminara za stručne osobe zaposlene u centrima za socijalnu skrb i zdravstvene radnike o postupanju sa žrtvama trgovanja ljudima. U okviru navedenih trening-seminara, koji su održani u Osijeku (ožujak), Rovinju (travanj), Varaždinu (travanj) i Splitu (svibanj), ukupno je sudjelovalo 120 sudionika.

Ministarstvo pravosuđa:

Pravosudna akademija Ministarstva pravosuđa je u suradnji s Uredom za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, u okviru provedbe projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“, organizirala dva seminara na temu „Suzbijanje trgovanja ljudima“. Jedan od navedenih seminara održan je u Splitu u ožujku 2008. godine, drugi u svibnju 2008. godine, a nazočno je bilo ukupno 50 polaznika.

Predavači na seminarima bili su pravni stručnjaci iz Republike Austrije u navedenom području.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija:

Tijekom 2008. godine nastavljeno je obrazovanje diplomatskog i konzularnog osoblja o suzbijanju trgovanja ljudima u okviru redovitih nastavnih programa Diplomatske akademije: jednogodišnjeg i dvomjesečnog diplomatskog tečaja.

Nadalje, nastavljeno je i obrazovanje o suzbijanju trgovanja ljudima u okviru programa priprema diplomatskog i konzularnog osoblja prije upućivanja na mandat, posebice u zemlje koje su identificirane kao zemlje porijekla, odnosno odredišta žrtava trgovanja ljudima.

Ured za ljudska prava:

Predstavnici Ureda za ljudska prava na čelu s nacionalnim koordinatorom aktivno su sudjelovali u svim obrazovnim programima svih čimbenika nacionalnog sustava suzbijanja trgovanja ljudima. Predstavnici Ureda sudjelovali su i na obrazovnim seminarima mreže udruga PETRA.

- Ured za ljudska prava organizirao je predavanje o problemu trgovanja ljudima u Središtu za međunarodne vojne operacije u Rakitju, za instruktore koji vrše obuku za pripadnike hrvatskih oružanih snaga koji odlaze u mirovne misije Ujedinjenih naroda, u veljači 2008. godine;
- U sklopu predsjedavanja MARRI inicijativom Ured za ljudska prava je organizirao okrugli stol na temu „Repatrijacija i reintegracija žrtava trgovanja ljudima“ u travnju 2008. godine;
- Ured za ljudska prava je organizirao seminar za turističke djelatnike na temu „Kako prepoznati žrtvu trgovanja ljudima“ u listopadu 2008. godine;

- Ured za ljudska prava je organizirao seminar za djelatnike obiteljskih centara na temu „Kako prepoznati žrtvu trgovanja ljudima“ u listopadu 2008. godine;
- Ured za ljudska prava je organizirao seminar za djelatnike vojne policije na temu „Kako prepoznati žrtvu trgovanja ljudima“ u studenom 2008. godine;

U svrhu provedbe obrazovanja ciljanih skupina u okviru Natječaja Ureda za ljudska prava za prijavu projekata i programa udruga u Republici Hrvatskoj za dodjelu financijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Državnog proračuna za 2008. godinu, kao jedan od prioriteta određeni su i projekti obrazovanja ciljanih skupina (policijskih službenika, državnih odvjetnika, sudaca, zdravstvenih i socijalnih djelatnika, vojnih osoba, predstavnika civilnog društva, turističkih djelatnika, diplomatsko-konzularnog osoblja i studenata) o suzbijanju trgovanja ljudima.

U navedenom prioritetu financirano je ukupno 7 projekata sa sredstvima u visini 270.000,00 kn.

Organizacije civilnog društva:

Udruge članice mreže PETRA organizirale su i održale seminare, treninge i radionice u cilju daljnjeg obrazovanja predstavnika institucija i udruga koje se bave suzbijanjem trgovanja ljudima.

Ukupno je održana 41 obrazovana aktivnost na kojima su sudjelovali predstavnici policije, centara za socijalnu skrb, državnih odvjetništava, Hrvatskog crvenog križa, općinskih i županijskih sudova, obiteljskih centara, predstavnici sustava obrazovanja (predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog te visokoškolskih ustanova), predstavnici učeničkih domova, centara za mladež i odgoj, zdravstva, zavoda za zapošljavanje, predstavnici županija te povjerenstava za ravnopravnost spolova.

Pored organiziranja vlastitih aktivnosti članice mreže PETRA sudjelovale su na seminarima i treninzima i kao predavačice.

Nadalje, predstavnici udruga sudjelovali su kao predavači i na seminarima namijenjenim obrazovanju pojedinih ciljanih skupina profesionalaca, kao npr. policijskih službenika, predstavnika socijalne skrbi, zdravstva, obrazovanja, sudstva te predstavnika međunarodnih i lokalnih organizacija civilnog društva.

Kako bi se osiguralo sustavno obrazovanje djece i mladih o problemu trgovanja ljudima, Hrvatski crveni križ je u 2008. godini, u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje, u program "Humane vrednote – odgoj za humanost" uključio i temu "Prevenција trgovanja ljudima". Agencija za odgoj i obrazovanje prepoznala je dosad uložene napore i kvalitetu rada te je Hrvatski crveni križ dobio odobrenje za provođenje obrazovanja za nastavnike i stručne suradnike u osnovnim i srednjim školama.

Tako je u 2008. godini ova tema bila uključena u četiri seminarima na kojima je sudjelovalo 98 nastavnika i stručnih suradnika iz osnovnih i srednjih škola. Program je predstavljen i na dva županijska nastavnička vijeća nakon čega je porastao interes za održavanje radionica u školama.

Uspostavljena je dobra suradnja s Obiteljskim centrom Grada Zagreba i Obiteljskim centrom Rijeka. Na njihovu zamolbu, Hrvatski crveni križ je održao tri tribine namijenjene

građanstvu. U sklopu projekta "Uključivanje u svakodnevni život mladih nakon dugotrajnog boravka u odgojnoj instituciji" održane su dvije radionice za srednjoškolce i studente koji su smješteni u domovima za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i stambenim zajednicama.

7. MEĐUNARODNA SURADNJA

Programski cilj:

1. Razvijati sustavnu suradnju Republike Hrvatske s drugim državama, međunarodnim organizacijama i međuvladinim organizacijama uključenim u aktivnosti vezane uz suzbijanje trgovanja ljudima.

Tijekom 2008. godine međunarodna suradnja na području suzbijanja trgovanja ljudima odvijala se na nekoliko razina, obuhvaćajući brojne aktivnosti koje su provodila pojedina tijela čiji su predstavnici članovi Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima ili sam Nacionalni odbor, tajništvo Nacionalnog odbora i nacionalni koordinator.

U okviru međunarodnih aktivnosti provodila se regionalna suradnja u okviru OESS-a i drugih međunarodnih organizacija, bilateralna suradnja s državama regije, suradnja s Vijećem Europe, suradnja s državama članicama i pridruženim članicama Europske unije te s državama kandidatima za članstvo u Europskoj uniji, suradnja s Interpolom i Europolom.

Ured za ljudska prava:

Tijekom 2007. godine započela je provedba projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Borba protiv trgovanja ljudima“. Partneri u provedbi ovog projekta bili su Ured za ljudska prava i austrijski Institut za ljudska prava „Ludwig Boltzman“ te njemačka Zaklada za međunarodnu pravnu suradnju. U projekt su bili uključeni i Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi. Glavni cilj ovog projekta bio je dodatno ojačati hrvatske institucije čije je područje rada suzbijanje trgovanja ljudima.

Projekt je uspješno završio 30. lipnja 2008. godine, a postignuti su sljedeći rezultati: usvojene su Standardne operativne procedure (SOP) postupanja u slučajevima trgovanja ljudima za Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi te Državno odvjetništvo Republike Hrvatske. Također, izrađen je sustav osiguranja kvalitete te Priručnik za trening trenera o problematici trgovanja ljudima. Izrađene su preporuke za izmjene i dopune Kaznenog zakona te Zakona o kaznenom postupku, a koje su predložene Radnoj skupini Ministarstva pravosuđa, te su ugrađene u Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine 152/08) i novi Zakon o kaznenom postupku (Narodne novine 152/08).

U ožujku 2008. godine u Sarajevu je u organizaciji međunarodne organizacije CARE International održana četvrta Regionalna konferencija o pravnom i socijalnom položaju domaćih žrtava trgovanja ljudima.

Trenutno, Republika Hrvatska sudjeluje u dva regionalna projekta ICMPD-a: „Programu potpore razvoju transnacionalnih referalnih mehanizma za žrtve trgovanja ljudima u jugoistočnoj Europi“ te programu pod nazivom „Upravljanje prikupljanjem podataka i informacija u području suzbijanja trgovanja ljudima“. Unutar „Programa potpore razvoju transnacionalnih referalnih mehanizma za žrtve trgovanja ljudima u jugoistočnoj Europi“ u travnju 2008. godine u Vodicama je organiziran seminar, a u studenome 2008. godine organizirani su radni sastanci nacionalnih koordinatora te studijsko putovanje u Barcelonu za članove nacionalnog provedbenog tima.

Ured za ljudska prava bio je nositelj projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“. U sklopu provedbe Projekta organizirani su treninzi i edukacije za ciljane skupine (predstavnike Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstva pravosuđa, Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, centara za socijalnu skrb, zdravstvene djelatnike te predstavnike organizacija civilnog društva), izrađene su Standardne operativne procedure te priručnik za trenere. Također, organizirano je i studijsko putovanje u Republiku Austriju za predstavnike Ureda za ljudska prava, Ministarstva unutarnjih poslova te Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi.

Ured za ljudska prava je sudjelovao i u projektu UNODC-a pod nazivom „Razmjena i jačanje djelovanja u istraživanju i prekidu aktivnosti trgovanja ljudima na Zapadnom Balkanu“. Završna konferencija održana je u studenome 2008. godine u Stubici. Naglasak konferencije bio je na jačanju pravosuđa u suzbijanju trgovanja ljudima.

Nadalje, predstavnici Ureda sudjelovali su na dvije konferencije o suzbijanju trgovanja ljudima u organizaciji OESS-a i to na 8. konferenciji Alijanse protiv trgovanja ljudima u svibnju 2008. godine u Beču te konferenciji „Uspješni progon počinitelja kaznenog djela trgovanja ljudima – izazovi i dobre prakse“ koja je održana u rujnu 2008. godine u Helsinkiju.

Također, u okviru OESS-a u Beču je u rujnu 2008. godine organiziran i seminar o nacionalnim referalnim mehanizmima i načinima praćenja i izvješćivanja o sustavu suzbijanja trgovanja ljudima.

U organizaciji Odjela za suzbijanje diskriminacije i trgovanja ljudima Vijeća Europe u prosincu 2008. godine održan je stručni seminar o Konvenciji Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima.

Ministarstvo unutarnjih poslova:

U svrhu ispunjavanja programskog cilja zacrtanog Operativnim planom za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu, a koji se odnosi na razvijanje sustavne suradnje Republike Hrvatske s drugim državama, međunarodnim organizacijama uključenim u suzbijanje trgovanja ljudima, treba istaknuti da je Ministarstvo unutarnjih poslova RH tijekom 2008. godine neprekidno aktivno sudjelovalo u svim regionalnim i međunarodnim inicijativama, kao i u provedbi brojnih aktivnosti međunarodnih tijela i organizacija na području suzbijanja trgovanja ljudima (suradnja u okviru Interpola, Europola, SECI-regionalnog centra iz Bukurešta, suradnja u okviru CEI-a, Jadransko-jonske inicijative, kao i suradnja sa međunarodnim organizacijama OESS-om, UNHCR-om IOM-om, ICMPD-om, UNDP-om, OCTN-om i dr.) pri čemu se posebice ističe sljedeće:

- sudjelovanje predstavnika Ministarstva unutarnjih poslova u provedbi projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Suzbijanje trgovanja ljudima“ u suradnji s twinning-partnerima (Austrija i Njemačka) kroz provedbu naobrazbe koja je u okviru ovog projekta ostvarena i u organizaciji drugih nadležnih državnih tijela (Ministarstvo pravosuđa i Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi);

- ADA Projekt u Hrvatskoj (u suradnji sa Saveznim kriminalističkim uredom Republike Austrije) u okviru kojeg je od 29. siječnja do 01. veljače 2008. održan seminar na temu "Operativna analiza slučajeva krijumčarenja ljudima uključujući stratešku analizu" u

Policijskoj akademiji u Zagrebu. Od 15. do 18. travnja 2008. godine održan je seminar na temu „Veza između organiziranog kriminaliteta i trgovanja ljudima“ također u Policijskoj akademiji u Zagrebu;

- IOM-ov projekt „Obuka policijskih službenika granične policije na području suzbijanja trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata“ koji je proveden s graničnom policijom (okončan izradom promotivnih i edukacijskih filmova) te okončan 28. ožujka 2008. godine;

- u projektu SEE OCTA u organizaciji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Slovenije u Gotenici je održan trening u svezi sa strateškim analizama na kojem su sudjelovali predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova;

- u sklopu ICMPD-ovog projekta pod nazivom „Upravljanje prikupljanjem podataka i informacija“ Ministarstvo unutarnjih poslova je sudjelovalo na završnoj konferenciji u Skopju, u svibnju 2008. godine, u sklopu Programa jačanja sustava suzbijanja trgovanja ljudima u jugoistočnoj Europi;

- Ministarstvo unutarnjih poslova sudjelovalo je na okruglom stolu na temu „Suzbijanje trgovanja ljudima - repatrijacija i reintegracija žrtve“ održanom u Zagrebu u okviru jednogodišnjeg hrvatskog predsjedanja MARRI inicijativom;

- Ministarstvo unutarnjih poslova organiziralo i ostvarilo multidisciplinarni seminar (radionicu) policijskih službenika, državnih odvjetnika i djelatnika sustava socijalne skrbi i zdravstvene zaštite te nevladinih organizacija socijalne skrbi u sklopu provedbe ICMPD-ovog „Programa za podršku razvoja transnacionalnih referalnih mehanizama za trgovane osobe u jugoistočnoj Europi“ u Vodicama u ožujku 2008. godine;

- u organizaciji SECI Regionalnog centra u Bukureštu Ministarstvo unutarnjih poslova sudjelovalo je na 15. sastanku Radne grupe „MIRAGE“ o trgovanju ljudima i krijumčarenju migranata održanom u Bukureštu u lipnju 2008. godine;

- u organizaciji ICMPD-a u okviru projekta „Program za podršku razvoja transnacionalnog referalnog mehanizma za žrtve trgovanja ljudima u jugoistočnoj Europi“ Ministarstvo unutarnjih poslova sudjelovalo je na 3. Regionalnom seminaru u Rimu održanom u svibnju 2008. godine;

- Ministarstvo unutarnjih poslova je u listopadu 2008. godine sudjelovalo u Europolovoj II. konferenciji o sigurnosti teritorija Europe od organiziranog kriminaliteta gdje su predstavnici Ministarstva unutarnjih poslova RH organizirali i vodili radionicu u svezi s trgovanjem ljudima;

- dana 17. i 18. studenog 2008. godine u Stubičkim Toplicama Ministarstvo unutarnjih poslova organiziralo je međunarodnu UNODC konferenciju u projektu XCE/S50 pod nazivom «Razmjena i jačanje djelovanja u istraživanju i prekidu aktivnosti trgovanja ljudima u regiji» na kojoj su sudjelovali predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Srbije, Crne Gore, nevladinih organizacija te SEPCE.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija je tijekom 2008. godine provodilo zajednički projekt s Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM) uz podršku Vlade Kraljevine Norveške. Tijekom provedbe navedenog projekta 17 djelatnika Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija prošlo je obuku za edukatore na području suzbijanja trgovanja ljudima.

Organizacije civilnog društva:

Mreža udruga PETRA bila je suorganizator 3. Regionalne konferencije na temu „Unapređenje odnosa i suradnje nevladinog i vladinog sektora usmjerenih na suzbijanje trgovanja ljudima u regiji“. Konferencija je održana na Brijunima od 17. do 20. svibnja 2007. godine.

Osim navedenog, predstavnice pojedinih organizacija članica PETRE sudjelovale su na drugim međunarodnim konferencijama na temu suzbijanja trgovanja ljudima, kao na primjer u Izraelu „Slušajte njen glas: Identifikacija i pomoć žrtvama trgovanja ljudima“, zatim u Beogradu na konferenciji pod nazivom „Rad sa žrtvama trgovanja ljudima: standardi pomoći i alternativne mjere“, na konferenciji u Litvi pod nazivom „Jačanje suradnje protiv trgovanja ženama – od nacionalnih prema regionalnim strategijama“ te u Strasbourgu na Konferenciji o servisima potpore ženama žrtvama nasilja koja je organizirana u sklopu kampanje Vijeća Europe za borbu protiv nasilja nad ženama.

8. KOORDINACIJA AKTIVNOSTI

Programski ciljevi:

- 1. Osnažiti koordinaciju aktivnosti svih nadležnih tijela državne uprave, međunarodnih organizacija i organizacija civilnog društva u provođenju aktivnosti suzbijanja trgovanja ljudima**
- 2. Sustavno pratiti provedbu i učinkovitost operativnih planova suzbijanja trgovanja ljudima.**

Ured za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, u kojem je tajništvo Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima, nastavio je i tijekom 2008. godine usklađivati aktivnosti svih nadležnih institucija i tijela na području suzbijanja trgovanja ljudima, organizirati sjednice Nacionalnog odbora, sastanke Operativnog tima te ostvarivati međunarodnu suradnju.

Kao i prijašnjih godina, tako su i tijekom 2008. godine redovito održavane sjednice Operativnog tima Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima. Na sjednicama Operativnog tima rješavani su aktualni problemi i konkretni slučajevi tog nedjela.

U mjesecu studenom 2008. godine, u organizaciji tajništva Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima i Ureda za ljudska prava, organizirana je u Zagrebu radionica na kojoj su članovi Nacionalnog odbora izradili nacrt Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za razdoblje od 2009. do 2011. godine.

Nadalje, Ured je uskladio sudjelovanje i rad predstavnika resornih tijela u projektu CARDS-a 2004. „Borba protiv trgovanja ljudima“ te u drugim projektima koje na području suzbijanja trgovanja ljudima provode međunarodne organizacije.

**UTROŠAK FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA
SUZBIJANJE TRGOVANJA LJUDIMA
U 2008. GODINI**

UTROŠENA SREDSTVA OD	UTROŠENO	AKTIVNOSTI
URED ZA LJUDSKA PRAVA VLADE RH	433.250,69 kn	<ul style="list-style-type: none"> - SOS telefon 08007799 za Centar za žene «Rosa» i Udrugu žena Vukovar - financijska potpora za pomoć i zaštitu žrtava trgovanja ljudima - održavanje radionice za izradu Nacionalnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima 2009.-2011. te njegovo prevođenje i publiciranje - provedba projekta CARDS-a 2004. pod nazivom „Borba protiv trgovanja ljudima“ - međunarodna suradnja (sudjelovanja na međunarodnim konferencijama i sastancima na temu trgovanja ljudima) - administrativno-tehnički poslovi za potrebe Nacionalnog odbora, Operativnog tima i nacionalnog koordinatora
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	5.252.612,66 kn	<ul style="list-style-type: none"> - rashodi za plaće i naknade za 27 policijskih službenika (za 12 mjeseci) - utrošak uporabe i održavanja službenog vozila - telekomunikacijske usluge pri obavljanju službenih zadaća - uredski materijal - službena putovanja - obrazovanje policijskih službenika (treninzi, seminari, stručni radni sastanci) te obrazovni materijali - organizacija sigurnog povratka žrtve trgovanja ljudima
MINISTARSTVO PRAVOSUDA, PRAVOSUDNA AKADEMIJA	7.115,50 kn	- troškovi edukacijskog seminara «Suzbijanje trgovanja ljudima»

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA I EUROPSKIH INTEGRACIJA	/	- sredstva za provedbu aktivnosti nisu utrošena iz Državnog proračuna, već su osigurana od strane Vijeća Europe (sudjelovanje na konferencijama, seminarima i sastancima na temu suzbijanja trgovanja ljudima) te od strane Kraljevine Norveške za provedbu projekata „Program izobrazbe diplomatsko-konzularnog osoblja u borbi protiv trgovanja ljudima“
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI	1.109.198,00 kn	- troškovi skrbi o žrtvi trgovanja ljudima - troškovi skloništa - obrazovanje radnika socijalne skrbi i zdravstvenih djelatnika - aktivno i pasivno dežurstvo 21 županijskog koordinatora
MINISTARSTVO OBITELJI, BRANITELJA I MEĐUGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI	/	- za izradu informativnih materijala o pojavi trgovanja ljudima i njihovu podjelu ugroženim skupinama utrošena su sredstva obiteljskih centara
U K U P N O	7.541.160,73 kn	

PETRA: MREŽA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA	1.099,443.00 kn	- programi obrazovanja - programi prevencije - vođenje skloništa - programi reintegracije - priprema, tiskanje i podjela promotivnih materijala
---	------------------------	---